

Oktober 1943 - et nationalt glansbillede?

Målgruppe: 9.-10. klasse, Ungdomsuddannelser, Voksenuddannelser

Oktober 1943 - et nationalt glansbillede?

Beskrivelse

"Over 95 procent af de danske jøder overlevede Holocaust. Det er en enestående statistik, som var mulig på grund af Danmarks særlige forhold under Besættelsen. Men det var undtagelsen fra reglen. To-tredjedele af Europas jødiske befolkning overlevede ikke Anden Verdenskrig". Sådan lyder det i britisk tv-udsendelse fra i år. I et internationalt perspektiv fremstår redningen af 7000 danske jøder i oktober 1943 som en sensation. Og ud af de lidt flere end 400 jøder som blev deporteret til Theresienstadt var det kun et fåtal, som ikke overlevede.

Det er i kortform den - trods alt - lykkelige fortælling om de danske jøder. Men er der - her firs år efter redningen - sider af denne succeshistorie, som trænger til at blive revideret? Har vi som nation undladt at se nærmere på de knap så glørværdige beretninger? Og hvilken lære kan vi drage af dengang vi selv var flygtninge? Det er nogle af spørgsmålene i denne uges Kampen om historien, hvor Adam Holm taler med historiker og journalist Bent Blüdnikow og ph.d. i moderne historie Silvia Goldbaum Tarabini, der begge har skrevet bøger om de danske jøders skæbner.

Spilletid: 57 minutter.

Pædagogisk note

Podcastens omdrejningspunkt er den danske historieskrivning og den kollektive erindring om jødernes flugt i oktober 1943. Hovedtemaet gennem udsendelsen er, hvorvidt denne fortælling er et idealiseret glansbillede, som mangler et internationalt perspektiv på jødernes skæbne. I programmet er især diskussionen om årsagerne til, at det lykkedes at redde hovedparten af de danske jøder interessant. I diskussionen inddrages mange perspektiver og aspekter, som knyttes til en bredere debat om den danske selvforståelse og historieskrivning. Programmet kræver en grundlæggende indsigt i begivenhederne i 1943, da det er skildringen og historieskrivningen af begivenhederne, der debatteres. Programmet egner sig bedst til fagligt stærke elever på ungdomsuddannelserne, kan eventuelt anvendes sidst i et forløb. Der er udarbejdet kapitelsæt med spørgsmål til programmet.

Kapiteloversigt og kapitelindhold

Kapitelsæt: CFU

01:	Introduktion til programmet	00:00:14
	Hvor mange danske jøder overlevede Holocaust, og hvorfor er det unikt?	
02:	Silvia Goldbaum Tarabini	00:02:53
	Hvilke perspektiver om Theresienstadt synes Silvia Goldbaum Tarabini at have manglet i historieskrivningen?	
	Hvilke fokusområder er der i Silvia Goldbaums Tarabini mikrohistorie?	
03:	Bent Blüdnikow	00:06:48
	Hvad ønsker Bent Blüdnikow at sætte fokus på med bogen om hans far, Benjamin Blüdnikows flugt fra nazisterne?	
	Hvorfor er det Bent Blüdnikow, der har skrevet bogen, og ikke faren?	
04:	Behandlingen af danske Holocaust – et glansbillede?	00:10:38
	Hvorvidt er det meningsfuldt at bruge ordet "mirakel" om de danske jødernes historie?	
	Hvilken betydning havde jøderedningen i oktober 1943 for fortællingen og opfattelsen af Danmark under 2. verdenskrig?	
	Hvilken betydning havde den danske samarbejdspolitik for redningen af jøderne i Danmark og i resten af Europa?	
	Hvilken position har de jødiske overlevendes fortælling haft i den kollektive fortælling om besættelsen?	
	Hvordan er den svenske kollektive fortælling om jødernes flugt?	
	Hvilke konsekvenser havde Røde Kors' besøg i 1944 i Theresienstadt for jøderne?	

05: Opgør med glansbilledet**00:28:09**

Hvordan fremstiller Herbert Pundik flugten i 1943, og hvilke problemer er der med denne fortælling?

Hvilken rolle spillede Rigsfuldmægtig i Danmark, Werner Best, for flugten, og hvorfor spillede han dette dobbeltspil?

Hvorvidt ønskede Heinrich Himmler, at danske jøder skulle have en særbehandling?

Hvorfor blev de danske jøder ikke deporteret videre fra Theresienstadt til Auschwitz?

Hvorvidt har den kollektive erindring i Danmark fortrængt ofrenes fortællinger i den store fortælling om jødernes flugt i 1943?